

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseta ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upraviteljsko: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Kaj vodi do političnih uspehov

V naši javnosti se je vtrdilo prepričanje, da se dajo dosegati politični uspehi v Beogradu samo s sodelovanjem v vladi, z velikimi strankami, s poslanci in s kr. ministri.

To prepričanje je napačno. Ne zanihamo uspešnosti ministrskih intervencij, ne omalovažujemo podpore, ki jo lahko dobi n. pr. slovenski človek v svojih prosvetnih, socialnih in kulturnih težnjah, kadar se zani zavzame velika stranka v narodni skupščini. V zadnjih letih smo videli, da so take intervencije od strani velikih strank in da je pomoč slovenskih ministrov dobro zalegala. S tem pa še ni rečeno, da je s tem začrtana edina pot do političnega uspeha in dela Slovencev.

Zamislimo se v razmere in v položaj Slovencev v prejšnjih letih! Politično in gospodarsko delo je slonelo na ramenih dveh, treh idealnih političnih delavcev. Večina slovenskega razumnštva je bojkotirala javno delo, ekspanzivno akcijo, ki naj pridobiva srbske in hrvatske književnike, gospodarske strokovnjake, politike in državnike za Slovenijo. Takega propagandnega in zaščitnega dela od strani slovenskega razumnštva ni bilo, zato so morali vse breme zaštite slovenskih interesov prevzeti na rahle rame malostejni slovenski nacionalni politiki, ki se niso ustrašili niti dela, niti truda, niti nevarnosti in vztrajali na zastopstvu slovenskih kulturnih in gospodarskih interesov, takorekoč v nasprotju s splošno brezdelnostjo marsikaterih činiteljev, ki so bili in so še poklicani, da vrše politično propagando za Slovenijo.

Ne smemo pozabiti, da politični uspehi niso vedno plod surove sile, nego da gre čisto tudi za argumente, s katerimi treba braniti pošteno stvar.

Vzemimo n. pr. interese slovenskega gospodarstva, naše procvitajoče industrije in trgovine, kakor se je pojavila v zadnjih šestih, sedmih letih. Kaj bi bilo s temi interesi, kaj bi bila dosegla slovenska industrija, da se je naslonila samo na politično moč Slovencev, da ni istodobno razpolagala s strokovnjaki v Trgovski in obrtniški zbornici in Ljubljani, torej z nekako polznanstveno propagandno institucijo, ki je hodila v Beograd, intervenirala, prepričevala, dokazovala, pridobivala simpatije srbskih in hrvatskih gospodarskih veljakov ter na ta način dosegala za slovensko gospodarstvo velike, naravnost zgodovinske uspehe! Tu imamo primer nepolitične akcije, ki je šla vzporedno s politično akcijo ministrskih in poslaniških intervencij ter vladnih koalicijskih. Katera akcija je več dosegla, prva ali druga, je težko reči. Priznati pa moramo, da sta se obe akciji pošteno trudili zaščititi in obvarovati slovensko industrijo, obrt, trgovino, slovenske delovne in socialne interese pred večjimi izgubami, poškodbami in drugimi gospodarskimi napakami. Ampak tudi te propagande je bilo premalo!

Da izpopolnimo ta izvajanja, poglejmo, kaj bi Slovenci dosegli v kulturnem in prosvetnem oziru, da smo razpolagali z enako delavljino, udano, nacionalno prežeto propagandno institucijo za slovenske kulturne in prosvetne interese, kakršna je bila Trgovska in obrtniška zbornica za slovensko gospodarstvo! Uspehi bi bili brez dvoma ogromni. Zlasti ako upoštevamo izredno dispozicijo, ki je vladala pri Hrvatih in Srbih, v Beogradu za Slovence in za njihove dozdevne visoke kulturne potrebe v tistih prvih letih državnega ujedinjenja. Mesto filozofiranje po noderim, mesto fantastičnih kombinacij o razvoju slovenskega jezika in drugih takih pojavov, ki so izven človeške volje in s katerimi upravlja le mati priroda po nam še neznanih zakonih, bi bili rajši propagirali potrebo teh ali onih znanstvenih institutov, te in one kulturne zahteve! Uspehi bi bili po našem prepričanju veliki...

Ta dva primera dokazujeta, da mora s politično akcijo potom ministrov, poslaniških klubov in koalicijskih korakov druga akcija, to je propagandna in zaščitna akcija, akcija medsebojnih natesnejših umstvenih stikov z Beogradom, z Zagrebom, z univerzitetnimi možmi, s političarji, z državniki. V beogradskih listih najdemo na vsakih deset let po en informativni članek o naših kulturnih željah. In še ta članek je tako nerodno napisan, da ponavadi odvrča.

Političnim akcijam se morajo torej pridružiti še psihološke in propagandne akcije, potem bo položaj Slovencev popolnoma drugačen, kakor je danes. ko

Zagoneetne nettunske pogodbe

Ostra kritika izjave zunanjega ministra o nettunskih pogodbah, ki prinašajo Jugoslaviji težke žrtve.

— Beograd, 12. avgusta (Izv. Ob 12). Spor med ministrom dr. Ninčevićem in trgovinskim ministrom dr. Krajačem je začelno poravnana na način, ki vzbuja v vsej politični javnosti prav resno in obenem zbadljivo kritiko. Spor je končal s popolnim jaskom in kapitulacijo radičevcev. Trgovinski minister dr. Krajač je demantiral izjavo, ki jo je pred dnevi priobčila beogradska »Politika«, katero izjavo so nato ponatisnili vsi ostali listi. Zunanji minister dr. Ninčević pa je večeraj smatral za svojo dolžnost, da je v posebnih nebitnih izjavah skušal prepričati javnost, da nettunske pogodbe ne vsebujejo nikakih težav in žrtv za našo državo, marveč nasprotno ji donosajo velike koristi. Novinarski krogi so že snoči na podlagi izjav obeh ministrov kratko ugotovili, da je dr. Krajač res podal tako izjavo »Politiki« in da so sedaj izrazili, da so bile besede trgovinskega ministra navadne izmišljotine, navadna intriga, uprav deliracije. Čeprav so radičevci kapitulirali, je v čast dr. Krajaču, da je skušal braniti stališče zunanjega ministra.

Od zunanjega ministra povsem opravičeno zahteva vsa javnost, da pojasni dva važna momenta. Prvič: Mussolini je v svoji izjavi o pomenu nettunskih pogodb izjavil, da so direktne tarife v prometu med Jugoslavijo in Italijo imajo določiti dogovorno z italijansko železniško upravo. Če tega Jugoslavija ne stori, izgubi pravico dovoza v skladišče bazena Thaeon de Revel. Mussolini je dalje naglašal, da je končno reše-

no vprašanje direktnih pošiljk z Reke. Poseben italijanski organ ima pravico izdajati warrante na blago v bazenu Thaeon de Revel, zato imajo veljati italijanski zakoni, jih rešuje le reško sodišče in eskomptražo le reški denarni zavodi. Te stvari ima zunanji minister pojasniti. To pa se še ni zgodilo.

Drugič: ima zunanji minister razložiti bistvo in naloge takozvanega reškega konzorcija, za katerim so angažirane gotove finančne in kapitalistične kapacitete. Ta konzorcij je baje dosegel po zatrdilu poznavalcev razmer in dejanskega položaja, da se Jugoslavija odreka graditi na Sušaku posebno jugoslovensko pristanišče na korist Reke. Omenjajo danes tudi neko brzjavko reških trgovcev in industričev, ki je bila poslana zunanjemu ministru dr. Ninčeviću. Tu reški trgovci čestitajo našemu vodilnemu ministru znanje politike ter se mu zahvaljujejo, ker se je posrečilo rešiti reško vprašanje na korist Rečanov. Omenjajo dalje izjavo uglednega italijanskega senatorja Loriga, ki je povdarjal: Reka ne postane samo pristanišče za jugoslovenski izvoz, marveč za vse tranzitno blago. Reka je rešena.

Zunanji minister zanjeto, da bi bil prejel kako brzjavko z Reke, Gotovo pa, da nastajajo velike težkoče in difference, ki se pojavljajo radi nettunskih pogodb. Res je, da je začasno nettunsko vprašanje med obema ministroma likvidirano, toda računajo, da te konvencije končno ne bodo ratificirane.

Sestanek Brinand-Chamberlain v Londonu

Soglasje med Francijo in Anglijo glede varnostnega pakta.

— London, 11. avgusta (R) Danes dopoldne je bil prvi razgovor med zunanjim ministrom Brinandom in Chamberlainom. Vsebinska odgovora Nemčiji je bila kritično pregledana. Razgovor, ki je bil zelo pristran, je prinesel rezultat glede rešitve prvega dela razpravnega programa. Oba ministra, ko so bila razna vprašanja premotivirana, sta se zedinila glede vsebine odgovora.

— London, 11. avgusta (W) Westminster Gazette javlja, da se pričakuje, da bo na podlagi razgovorov med Brinandom in Chamberlainom povabljen na sestanek nemški zunanji dr. Stresemann. Ta sestanek se ima vršiti meseca septembra v Ženevi. Britanska vlada bo jutri pregledala odgovor na nemško noto z dne 20. maja.

— London, 11. avgusta. Briandov poset v Londonu pomenja veliko važnost za nadaljni razvoj evropske gospodarske politike. Radi tlečega razkola med Anglijo in sovjetsko Rusijo je prišla Francija na razpote in se mora odločiti, koga želi imeti za nadaljnega svojega zavetnika proti Nemčiji. Briand je Chamberlainu kratko izjavil: Imamo pripravljeno za podpis za nas zelo ugodno pogodbo s sovjetsko Rusijo, ki garantira

plačilo obrokov iz devet milijardnega posojila Francije Rusiji, daje Franciji prednosti za obnovu Rusije, obenem pa tudi obljublja Franciji zvezo proti Nemčiji. Francija naravno nastopa raje z Anglijo, kakor z Rusijo, dobiti pa mora nekatere koncesije. — Anglija se povsod trudi, da bi se ustvaril protisovjetski blok in zato napenja vse sile, da spravi Nemčijo čimprej v Društvo narodov.

— London, 12. avgusta (W) Ob 7.20 je snoči objavil Reuterjev urad: Današnji razgovor, kakor zatrjuje, je bil posvečen razmotrivanju francoskih ugovorov proti nemškemu predlogu glede varnostnega vprašanja. Glede oblike in vsebine francoskega odgovora, ki se z vednostjo in odobrenjem Anglije ima odposlati, ne obstoje nikake načelne difference.

— London, 12. avgusta. Zunanji minister je zastopnikom tiska izjavil, da je popolnoma zadovoljen s potekom dosedanjih razgovorov. Francoska nota kot odgovor na nemške predloge bo z zadovoljstvom naglašala, da so medsebojne korespondence že tako daleč uspele, da sedaj lahko prično ustni razgovori.

Francosko-ruska pogodba

Pogodba pripravljena za podpis. — Rusija prizna carske dolgeve. Francoski kapital za Rusijo.

— Pariz, 12. avgusta (Izv.) Rusija, ki je do zadnjega podpihivala v Maroku Abdel Krima, je s svojo akcijo proti Franciji prenehala, ker računa, da bo Francija sprejela gotove ruske predloge glede podpisa gospodarske pogodbe. Načrt sporazuma, po katerem se ima izvršiti gospodarska obnova sovjetske Rusije s pomočjo francoskega kapitala, je pripravljena za podpis. Ruski sovjeti so v stremljenju, da privabijo v Rusijo francoski kapital in da odtrgajo Francijo od Anglije, nedavno predlagali, da priznajo carski dolg v znesku devetih milijard zlatih frankov in da plačajo obresti 4 milijonov francoskim državljanom. Pretekli teden je bila pogodba v vseh podrobnostih pregledana in sestavljena. V kratkem prispe v Pariz ruski komisar financ Sokolnikov, ki ima v ime sovjetske vlade pogodbo podpisati. Važnost te pogodbe ni v tem, da Rusija priznava carske dolgeve, marveč v tem, kako se imajo plačevati obresti. Da Rusija dobi denar za plačilo obresti, je poslanik Krasin predložil francoskim kapitalistom ogromen načrt, kako naj bi se s pomočjo francoskega kapitala eksploatirali vrelci nafte v Baku, obsežni ruski gozdni kompleksi itd. Francoski poslanik v Moskvi Herbet je naprosil svojo vlado, da organizira posebno

vojaške, trgovske in gospodarske misije, ki naj bi prišle v Moskvo skupno z veliko francosko parlamentarno delegacijo.

Francoski politični krogi zelo živahno komentirajo ruske predloge in sovjetske načrte ter naglašajo, da je od Rusije predlagana pogodba velik političen manever, naperjen proti Angliji.

Trgovinska pogodba z Avstrijo

Naši delegatje odpotujejo na Dunaj z novimi navodili.

— Beograd, 12. avgusta (Izv. Ob 12). Na dveh sejah (včeraj in danes dopoldne) razpravljali ministrski svet o načrtu trgovinske pogodbe, ki se ima v kratkem skleniti med našo kraljevino in Avstrijo. Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta. Pričela je že ob 10.30 dopoldne. Ministrski svet je razmotril predloge ekonomsko-financičnega odbora vlade, ki se nanašajo na trgovinsko pogodbo z Avstrijo. Odbor je spremenil veliko število odredb začasnega načrta trgovinske pogodbe.

Delegata načelnika v trgovinskem ministru Milan Savić in M. Todorović sta vladni predložila poročila o položaju Avstrije. Oba delegata danes zvečer odpotujeta na Dunaj z novimi navodili.

Gospodarskofinancični odbor popoldne nadaljuje razpravo o pogodbi z Avstrijo.

Naša država ima končne meje

Na meji proti Italiji je treba postaviti 3000 mejnikov.

— Beograd, 12. avgusta. (Izv.) Od dneva sklenjenega mira in ustanovitve naše kraljevine je tvorilo razmejitveno vrašanje dolgo vrsto napornih diplomatskih posvetovanj. Delovale so povsod komisije, ki so v terenu tehnično določevale meje in postavljale mejnike. Danes ima naša država definitivne meje. Meje napram Albaniji so danes fiksirane. Napram Romunski so sporazumno določene meje in je bilo do sled na tej strani postavljenih nad 5000 kamnov-mejnikov. Razmejitve napram Italiji ste vodili dve komisiji, ena s sedežem na Sušaku in druga v Ljubljani. Ljubljanska komisija je imela nalogo določiti meje od Triglava do Reke. Ljubljanska komisija je do sled postavila 500 mejnikov in jih je na tej strani treba postaviti še 2500.

ZASEDANJE DRUŠTVA NARODOV

— Zeneva, 12. avgusta. Dne 2. septembra t. l. se sestane svet Društva narodov pod predsedstvom francoskega delegata. Program zasedanja Društva narodov je zelo obsežen. Na dnevnem redu so med drugim: a) razmejitve med turško republiko in Irakom (mosulsko vprašanje), b) položaj Avstrije, c) vprašanje gospodarske in finančne obnove Madžarske, d) vprašanje Odanske in druge točke. Društvo narodov bo razmotrivalo tudi razna vprašanja narodnih manjšin.

REKA IN MADŽARSKA TRGOVINA

Rim, 12. avgusta. Pogajanja med Italijo in Madžarsko za usmeritev madžarske trgovine preko Reke so uspešna ravno v odločilnem trenutku. Madžari so bili namreč že na tem, da usmerijo svojo izvozno trgovino proti Hamburgu. Skupina italijanskih finančnikov, kateri načeljuje Banca commerciale italiana, je predlagala madžarskim krogom, naj ustanovi na Reki banko za trgovske kredite, ki bo vodila madžarsko trgovino preko Reke. Italijanska emisijaska banka namerava dati banki na razpolago 100 milijonov lir. Na madžarsko blago, ki bo uskladiščeno v reških pristaniščih, se bo izdajalo posojilo in to bo tvorilo bazo za lombard. Več madžarskih bank je dobilo poziv, naj sodelujejo pri novi reški banki. Zastopniki interesentov bodo imeli 5. septembra na Reki sestanek, na katerem bodo zavzeli končna stališča.

HRVATSKO - NEMŠKI LIST V ZAGREBU

— Zagreb, 11. avgusta. Danes je izšla tiskava prva številka novega tednika Hrvatska Zora. List se tiska v hrvatsčini in nemščini, v kateri se zove Kroatische Morgenröte. V programu se pravi, da obstoja potreba po izdajanju nemškega lista, ki piše v hrvatskem duhu. En in isti članek so pisali v hrvatsčini in nemščini. Iz vsebine te prve številke tednika je razbrati, da je to frankovski organ, najbrž iz grupe, ki je protivna Radiću. Hrvatska Zora napada Stjepana Radića, češ da prepušča vodstvo svoje politike svoji ženi.

NORVEŠKA BO ANKETIRALA SPITZBERGE

— Oslo, 12. avgusta. Norveška vlada je sklenila da 14. t. m. prevzame Spitzberške otoke v svojo posest. Justični minister, ki se nahaja na Spitzberghih, bo kratkoma proglasil otoke za norveško ozemlje.

SMRT INDIJSKEGA VODITELJA

— London, 12. avgusta. V Kalkuti je umrl Sir Surendranath Banerjea, vodja zmerne stranke v Bengaliji in bivši minister. Banerjea je bil ustanovitelj indijskega narodnega pokreta.

ZOPET NAMERAVAN ATENTAT NA ŠPANSKEGA KRALJA

— Madrid, 12. avgusta. Policija je prišla na sled novi zaroti proti španskemu kralju. Atentat naj bi se izvršil ob priliki obiska kralja v zdraviliškem domu v San Sebastianu. Anarhist, ki je dobil nalog za umor, in tudi več sokrivcev je bilo aretiranih.

Grško - italijansko prijateljstvo

Atene, 11. avgusta. S. Ministrski predsednik Pangalos je prejel iz Rima brzjavko, v kateri se mu ministrski predsednik Mussolini zahvaljuje, ker je grška vlada naročila orožje in druge vojne potrebščine v Italiji. Mussolini izraža željo po vedno bolj prijateljskem razmerju med Italijo in Grčijo. Grška vlada je namreč med drugim naročila v Italiji sto let!

MEINL
KAVA

mešanice
za poznavalce

PREMESTITVE NA SREDNJIH ŠOLAH

— Beograd, 12. avgusta. (Izv.) Prosvetni minister je odredil važne premestitve na srednjih šolah v Sloveniji. Med drugimi so premeščeni: prof. dr. Fran Čadež iz realke na II. realno gimnazijo v Ljubljani, prof. Ljudevit Mlakar iz realke na moško učiteljsko v Ljubljani, veroučitelj Josip Kardinar iz Celja na realko v Ljubljani. — Prihodnje dni bodo objavljene še nekatere važnejše premestitve.

PERUANSKO ODLIKOVANJE KRALJU ALEKSANDRU

Beograd, 11. avgusta. P. Povodom stoletnice neodvisnosti republike Peru v Južni Ameriki, je po poročilih, ki jih je sprejel naše znanje ministrstvo, podelil na predlog peruanske vlade predsednik republike kralju Aleksandru red solca z briljanti. Solčni red I. razreda so dobili ministri predsednik Nikola Pašić, zunanji minister dr. Ninčević, njegov pomočnik Jovan Marković in jugoslovenski generalni konzul ter zastopnik pri peruanski proslavi dr. Ive Grisogono. Solčni red II. razreda je dobil šeš protokolov zunanega ministrstva Milja Novaković.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Lesni trg.

Testoni monte frc. meja, denar 520, tram 13/16 od 7—12 m frc. meja, denar 340, hrastove deščice 43 mm — 2.65 m frc. m., denar 1300, bukova drva frc. m., 4 v., denar 18.40, blago 18.40, zaključki 18.40.

Zitni trg.

Pšenica domača par. l.j. denar 275, blag., pšenica slav. par. l.j. 80 q 300, 300, 300, koruza polčinquantin par. l.j. 20 q 265, 265, 265, koruza slav. par. l.j. 1 v. 227.50, blag. 227.50, zaključki 227.50, oves slavonski par. l.j. blago 210, ječmen 62-63 par. l.j. blag. 230, otrobi pšenični bn. fco. Post. tra 3 v. 190, 190, 190, lameno same fco. l.j. 530.

Efekt: 7 odstot. invest. pos. iz let 1521, denar 75, Celjska posojilnica d. d., denar 201, blago 201, zaključki 201, Ljubljanska kreditna banka, denar 230, blago 245, Merkantila banka, denar 100, blago 105, Prva hrvatska štedionica, denar 842, Slavenska banka, denar 64, blago 67, Kred. zavod, denar 175, blago 185, Strojne tovarne in livarne, denar 95, blago 127, Trboveljska premogopna družba, denar 342, blago 350, Družbene papirnice, denar 108, Stavbena družba d. d. l.j., denar 165, blago 180, 4 in pol odstot. zast. l. kr. dež. bke., denar 25, 4 in pol odstot. kom. zad. kr. bke., denar 25.

Zagrebska borza.

Dne 12. avgusta. Sprejeta ob 13.

Devize: Curli 10.825—10.905, Praga 164.75—166.75, Pariz 262—266, Newyork 55.555—56.155, London 270.02—272.02, Milan 200.40—202.40, Berlin 13.27—13.37, Dunaj 0.07805—0.07905. Valute: dolar 54.70—55.30, lira 201.80—204.20.

Efekt:

7 odstot. invest. posoj. 1921 80, 2 in pol odstot. drž. rente za ratnu štetu 282.50—283, Ljubljanska kreditna 225, Centralna banka 10.50—11, Hrv. eskomptna banka 113—114, Kreditna banka Zgb. 115—118, Hipotekarna banka 62—63, Jugobanka 97—100, Praštedionica 845—850, Slavenska banka 65—66, Eksploatacija 54—56, Drava d. d. Osiček 135, Sečera, Osiček 500—510, Isis d. d. 60, Nihag 38.50—40, Gutman 350—375, Slaveks 140—145, Slavonija 45.50—46.50, Trboveljska 345, Union, paromlin 350—380, Vevče 105.

Inozemske borze.

— Curli, 12. avgusta. Borza: Beograd 9.225, Pariz 24.075, London 25.02, Newyork 515, Milan 18.55, Praga 15.15, Dunaj 0.00725. — Trst, 11. aprila. Predborza: Beograd 49.20—49.40, Pariz 128.75—129.25, London 134.10—134.20, Newyork 27.55—27.625, Praga 89.50—82, Curli 534—537, Dunaj 0.0385—0.0395.

Ustvarjenje seljaške države

Današnji »Dom« prinaša pod za-
glavjem »Ustvarjenje seljaške države«
članek Stepana Radića o »začetkih«
seljaške države pri nas. V tem članku
več Radić:

»Pravi in globoki smisel narodne-
ga sporazuma je ustvarjanje seljaške
države.

Seljaška država ni za nas Hrvate,
k' sreči tudi za Srbe ni prazno geslo,
samo lepa želja ali morda osnova ne-
kolikine šolane gospode na vseučilišču
ali izven njega. Seljaška država je pro-
gram organiziranega hrvatskega selja-
štva, v glavnem tudi srbskega selja-
štva, in končno program aktualne držav-
ne politike današnje parlamentarne
večine in njene vlade.

Ta seljaška državna politika je danes
še v povojih in se nahaja v prvem
začetku. Ali so se že danes o njej
zjedini vsi odločujoči politični činite-
lji!

Seljaška država je novost za Evro-
po in za cel svet. Tudi v najbolj sel-
jaških državah je še malo prave selja-
ške politike.

Sam pojem seljaške države ne do-
pušča čimovniške samovolje, niti go-
spodskih postopancev, razpisnosti in
prijaskanja državnega življenja.

Seljaška država znači stvarno in
popolno enakost seljaštva s takozva-
nimi gospodskimi stališči, v neklih stvar-
nih (n. pr. za izvozne in uvozne cari-
ne) znači posebno in vsestransko za-
ščito seljaških proizvodov in olajšanje
uvoza predmetov, ki so seljaštvu po-
trebni, da dvigne seljaško gospodar-
stvo in s tem narodno blagostanje in
državne finance.

Javne notarje je treba ukiniti. Nji-
hove posele pa poveriti sodiščem. O tem
so se že razgovarjali prvaki obeh strank
parlamentarne večine.

V tem smislu besediči g. Stepan
Radić o »seljaški« državi, mesto da
razlaga kak stvaren seljaški program,
n. pr. agrarno politiko v korist širokih
slojev našega naroda! Radić svetuje-
mo, naj se raje polzkuši na tiskovnem
zakonu, ki je najreakcionarniji sveta,
naj se polzkuši na cenah živin, naj
raje regulira plače državnega uradnika
in delavca, ki sta enako seljaškega
izvora, kakor g. Stepan Radić sam ali
pa njegov namestnik v Sloveniji g. Pu-
celi. Slovenski seljak se vsakekor za-
hvaljuje za fantazije o »seljaški drža-
vi«, ako ne vidi tudi stvarne pomoči in
realnih koristi. Te bo zaman čakal od
»seljaške« politike g. Stepana Radića.

uspešno delo izrečeno tudi javno in nepri-
stransko priznanje. Naprej!

Slovanski sokolski savez. V dnevi 13. do
16. t. m. se bo vršilo v Varšavi zborovanje
zastopnikov slovenskega Sokolstva za usta-
novitev Slovenskega sokolskega saveza. Za
to ustanovitev je dal pobudo lanski Sokol-
ski sabor, ki ga je priredil JSS v Zagrebu
in ki so mu prisostvovali delegati češkoslo-
vaškega, poljskega in ruskega Sokolstva.
Pripravljalna dela za osnovevanje SSS so v
toliko dozorela, da je sedaj mogoče pristopiti
k realizaciji te ogromne sokolske orga-
nizacije, ki bo štela okrog enega milijona
priznanih. To bo pač največja slovenska
organizacija na vsem svetu. V Varšavi se
bo vršilo v istih dneh zlet poljskega Sokol-
stva, ki mu bo prisostvovalo tudi večje za-
stopstvo poljskih Sokolov iz Amerike. Da-
nes ponudi je odpotoval v Varšavo starosta
JSS brat E. G. ang. l. ki so se mu pridružili
bratje Paunković iz Beograda, Brozović iz
Zagreba in dr. Goršek od Sv. Lenarta, da v
imenu jugoslovenskega Sokolstva sodelu-
jejo pri osnovevanju SSS in prisostvujejo so-
kolski slavi bratov Poljakov. Omenimo še,
da je pripeljal iz Amerike okrog 600 poljskih
Sokolov, ki jih je prebivalstvo na poti iz
Gdanska v Varšavo povsod vzharno po-
zdravljalo. Tudi ta skupina slovenske so-
kolske družine bo sodelovala po svojih de-
legatih pri ustanovitvi SSS. Jugosloven-
skim delegatom želimo obilo uspeha. Naj bi
našla ideja ustanovitve Veselovskega So-
kolskega Saveza povsod dovolj razumeva-
nja in dovolj pozitivnih pionirjev, ki
bodo to ogromno delo začeli in srečno do-
vršili. Če pride do ustanovitve te največje
organizacije slovenskega sveta, potem je
sokolska ideja zmaga in vsi njeni sovraž-
niki se bodo morali ukloniti pred veličino
tega dogodka, ki bo velikega pomena za na-
daljni razvoj slovenske zgodovine. Zato že-
limo in upamo, da se sokolsko zborovanje
v Varšavi zaključi s popolnim uspehom.

— Sokolski zlet v Crikvenici. V dnevi
15. in 16. avgusta se vrši v Crikvenici veli-
ki pokrajinski sokolski zlet, ki obeta biti
po dosedanjih pripravah, sijajna manife-
stacija sokolske misli v Hrv. Primorju. —
Zleta se udeležijo številne sokolske župe
in deputacije iz cele države. Zletu pris-
tuje kot delegat JSS II. podstarosta br.
dr. Lazar Car iz Zagreba. Svojo udeležbo
je prijavil tudi olimpijski prvak br. Leon
Stukelj s svojo olimpijsko vrsto. Vožnja
je polovična.

— Prihod poljskih Sokolov iz Amerike
v Poznanj. V soboto 8. t. m. je prišla v
Poznanj delegacija poljskih Sokolov iz
Amerike, da se pokloni ob priliki 1000-let-
nice smrti prvega poljskega kralja Boles-
lava Hrabrega njegovemu grobu. Na ko-
lodvoru so jih svečano sprejeli Sokoli in
velika množica meščanov z vojvodom Bu-
rinskim na čelu, iz kolodvora je odšla ve-
lika povorka na Trg Svobode, kjer jo je
pozdravil polkovnik Sikorski. Na magistra-
tu je Sokole pozdravil mestni župan Ra-
talsky; popoldne se je vršila javna telo-
vadb, zvečer pa razne akademije in za-
bave. Ameriški poljski Sokoli se tudi ude-
ležijo sokolskega zleta v Varšavi.

sta tam do jutraj. Ko se je vrhu Velebita
pojavo solnce z zlatimi žarki, obsevaloj
pokrajino, je odšel mladi parček smrti na-
proti... Stopila sta na visoko morskost ka-
lo, poili je en strel, drugi, zapluskalo je
morje in pokrilo dve nesrečni žrtvi, kateri-
ma ni bilo usojeno, da se združita v življe
nju.

Identiteta utopljenec.

Identiteta utopljenec se ni dala ugoto-
viti, ker je mladi par zažgal vse splese in
listine. Našlo se je pri njih 254 D'n, delz
gorela legitimacija, izdana v Ljubljani, je
ležala ob ognju. Na njej sta bili čitavi za-
četni črki Ko... Poleg tega je ležala ku-
verta z napisom: Ivo Kondera, Dravo-
grad, Meža. Ime nje je popolnoma nezna-
no. Nadaljna preiskava bo verjetno razkrila
grozno tragedijo.

Rokotvorni tečaj za učitelje v Ljubljani

Podmladek Rdečega Kriza si je nadel
nalogo organizirati po vseh večjih mestih
države rokotvorne tečaje za učitelje. Tak
tečaj je bil tudi v Ljubljani. Trajal je pet
tednov in se je v soboto dne 8. t. m. zaklju-
čil. Sprejetih je bilo 40 prijavljenecv, ki so
se porazdelili v tri oddelke: v mlarski,
kartonažni in pletarski oddelke. Tečaj je
spretno vodil g. Novak, ravnatelj meščan-
ske šole v Šiški. Poleg njega sta poučevala
g. Baran, vodja pletarskega oddelka obrtne
šole in g. Mrčina, učitelj na obrtni šoli, oba
priznana strokovnjaka.

Uspeh vseh treh oddelkov je nad vse za-
dovoljiv. V kartonažnem oddelku nas je
vpeljal g. ravnatelj Novak v vsa tovrstna
dela. Napravili smo vsa geometrijska tela,
sa, mape, razne škatle za metulje, brošče
itd. V kartonažnem oddelku se je poučevalo
tudi knjigovodstvo in sicer je poučeval stro-
kovni učitelj g. Blagajne. V razmeroma ze-
lo kratkem času smo se naučili popolnoma
samostojno broširati zvezke in kataloge ter
vezati knjige.

Mlarskega tečaja so se udeležili razen
ene učiteljice samo moški. Izdelali so mno-
go prav raznovrstnih predmetov, zlasti za
kuhinja.

Posebno veliko ko napravili pletarji, od
katerih so bili nekateri predmeti že kar
mestno izdelani. Ugajala so posebno sto-
jala za cvetice, pa tudi razni košči za kruh,
sadje itd.

Razstava ob izvršetku tečaja je poka-
zala, da ni bil zaman trud naših izvrstnih
voditeljev tečaja, kakor tudi sedanjega od-
bora Podmladka Rdečega Kriza. Martijevi
tajnik našega pokrajinskega odbora g. višji
šolski nadzornik Gabrček ter g. predsednik
Wester sta z zanimanjem zasledovala naše
delo. Obiskal nas je tudi centralni tajnik
g. Žečević iz Beograda ter pokrajinski taj-
nik g. Kolin iz Zagreba z g. ravnateljem
Jovanovićem iz Aleksinca, ki je najverjetnej
propagator delovne šole v naši državi.

Pa tudi predstavniki našega prosvetne-
ga oddelka so pokazali mnogo zanimanja
za ta tečaj. Ogledala sta si naše delo gg.
dvorni svetnik Gangi in šef prosvetnega od-
delka dr. Pestotnik.

Poslovili večer v soboto v hotelu Ti-
voli je bil zelo animiran, za kar gre zaslu-
ga v prvi vrsti g. Lajovicu, ravn. mešč. šole
v Trzinu, ki nam je ta večer oskrbel izvr-
sten kvartet in nam izvajal nekaj lepih
solo.

Sport

— Zagrebčani računajo na zmago Za-
greb : Ljubljana (ZNP : LNP), ki se vrši
v nedeljo 16. avgusta v Ljubljani in pri-
pravljajo poseben vlak »drukerjev« za Beo-
grad, kjer se sledečo nedeljo vrši semifi-
nalna tekma Zagreb : Beograd. Vožnja iz
Zagreba v Beograd in nazaj z brzim vlakom
bi stala v tretjem razredu pičlih 120 dinar-
jev!

— Novo kapranje v Zagrebu. »Hrvat«
prinaša senzacionalna razkritja o novem
kapranju igralcev. Menda je igrači Concor-
die Šuste poskušal pregovoriti vratarja
Gradjanskega, Ljubljancina Mihelčiča, naj
prestopi iz Concordije. Moštvo bi se znatno
ojačilo, ker boleha še vedno na vratarjih,
ki so mu vedno slabi. Neki igrači in funk-
cionarji Concordije so že bili pri prejšnjih
slučajih kaznovani, zato zahteva »Hrvatov«
izvesti, ali se sedaj kaznuje tudi Con-
cordija sama, ker je neverjetno, da je klub
nodelžen in da klubovo vodstvo ne zna
za kapranje, ko gre za važna mesta njego-
vega moštva.

Prosveta

Narodno gledališče v Osijeku

Program za 1925/26.

Na osješkem Narodnem gledališču pri-
čne jesenska sezona 1. septembra. Ta dan
vzporezje Vojnovičev »Dubrovniški trilogi-
ja«. Kot premijere sledi: Begović »Človek
božji«, Križar »Vučjak«, Nušić »Najdenec«,
Vukadinović »Neverjetni cilindri«, Shake-
speare »Coriolan«, Sofoklej »Kralj Epidi-
k«, Kostas »Cyran«, de Bergerac, Mirabeau
»Kupčija ostane kupčija«, Strindberg »Oče«,
Snaw »Sveta Johana«, Andrejev »Klofuta«,
Schmidtzer »Zeleni kaktus«, Molnar »Tea-
ter«, Armand »Gerbidon« »Sola kokot«, Ro-
main »Velika knežinja in natakari«, Croisset
»Prava Parizanka«, Fracarcari »Mala Bir-
go«, Impekoven - Mattheus »Maksimilian
Veliki«.

Opera vprizori: Štola »Stranac«,
Hirschler »Florentinska noč«, Dvořak
»Rusalka«, Saint - Saent »Samson in Dal-
la«, Puccini »Tritpichom«, Manon Lescaut,
Verdi »Belo in maschera«, Othello,
Opereta prinese: Urban »Igumanov
gubici«, Oranischtaeden »Orlow«, Suppe
»Neznanka«, Kolman »Holandska železnica«,
Eysler »Umetniška noč«, Melloecker
»Nekaj zredici«.

— Mala Nedelja. Za nedeljo 23. avgusta
se nam obeta izredno dogodek. Narodno
kulturno društvo vprizori ob pol 16. uri v

Društvenem domu v režiji in zasedbi glav-
ne vloge Nikite g. visokošolca Bratko Kref-
ta iz Sv. Jurja ob Ščavnici, Tolstega ruska
narodno dramo »Moč teme«. Prvi podežel-
ski oder v okoliščini drzne uprizoriti »Moč
teme«. Raditega upamo, da cenjeno občni-
stvo od blizu in daleč poplača ves trud dru-
štva z obilnim obiskom prireditve. Odbor.
1512-n

Celjsko Narodno gledališče

otvori jesensko sezono dne 15. septembra
z Jurčičevim »Tugomerjem«. Nadaljni reper-
toar obsega: Cankar »Pohujšanje v dolini
Sentflorjanski«, »Za narodov blagor«, Fin-
gar »Naša krivica«, Veriga, Fedor Gradiščnik
»Blazni človek«, Jurčič - Govekar »Deseti
brat«, Pregel »Čudežne gosli«, Milan Begov-
ič »Gospa Walenska«, Petar Petrovič
»Druče«, Ivo Vojnovič »Ekvinokcij«, »Smrt
majke Jugovičev«, Stanisl. Przybyšewski
»Zlata obleka«, Tostoj »Živi mrtveci«, Tur-
genjev »Tvoja krivica«, Görner »Maks v Skri-
cih«, Max Halbe »Reka«, Hauptmann »El-
ga«, Ibsen »Strahovi«, Lauf »Blazna misel«,
Molier »Georges Dandin«, Nestroy »Lum-
paciuss - Vagabundus«, Schiller »Razbojni-
ki«, Strindberg »Velika noč«, veseligr
»Ulica št. 15« in Patjuskim »Dobro krojni
frak«. Končno se vprizori dve opereti: Kal-
man »Jesenski manevri« in Parma »Ama-
conke«.

Sodišče

— Dober pastir svojih ovčic. V Sori skrbi
za dušni blagor svojih zaupanih mu ovčic
župnik Valentin Kajdič. Na dan skupščin-
skih volitev je imel župnik izredno skrb za
gostilno Terezije Starman, ki je na glasu
napredne gostilne. Po svojih zaupnikih je
izvedel, da je gostilničarka Starmanova iz-
točila par četrtink vina. Župnik je brž na-
pravil ovadbo, ni pa ovidil klerikalne go-
stiline Omanove, kjer so po volitvah na če-
belo točili v proslavo zmage SLS. Sodišče
je upoštevalo, da je gostilničarka Starma-
nova, 58letna vdova, na dobrem glasu, po-
štena in nekamovana ter jo obsodilo samo
na 25 Din globe.

— Nena vojaka na vasi. Vrstilo se dve
obnavljanji proti Roblekom iz Bašulja pri
Predvorju. Tudi priče se skoraj vse pišejo
Roblek. Ponoči 17. maja je nastala splošna
bitka med fanti na vasi. V akcijo so stopili
cepci, gnojne vile, a tudi usodni nož. Prvi
je sedel na obtožni klopi 27letni posestni-
kov sin Peter Roblek vlg. Urbančev, ki se
prvotno ni udeležil pretepa, temveč je do-
ma spal, ko sta ga prišla klicati na pomoč
brata Anton in Andrej. Peter se je v naglici
oborožil z gnojnimi vilami in tekkel na vas.
V temi je zagledal neko osebo, ki se je pre-
mikala med drevjem. Tekel je proti osebi
ter jo z vso silo udaril z gnojnimi vilami po
glavi. Oseba se je med krikom zgrudila ne-
zavestno na tla. Šele sedaj je Peter videl,
da je pobil 58letno vdovo Marijo Gašperli-
novo, ki je šla klicati svojega sina, ki je bil
tudi med pretepanji. Peter je zmoto obžalo-
val in pomagal ranjeno spraviti domov. Ze-
na je imela močne rane na glavi s prete-
senjem možgan ter je nad teden dni ležala,
vendar je Petru odpustila in se poravala
z njim za 310 Din. Peter Roblek veče noče
priznati, da je šel bratoma na pomoč pri
pretepu, temveč sta ga le zbudila, naj gre
pomagat klobuk iskati. Predsednik: »Ali se
klobuki iščejo z gnojnimi vilami?« — Ker
je Peter Roblek vse priznal, dejanje obža-
loval in se s poškovanko poravnal, ki je
prosilja zanj, je bil obsojen samo na 6 ted-
nov ječe. — Takoj za Petrom je prišel na
vrsto njegov 23letni brat Anton Roblek —
Urbančev, ki je s svojim tretjim bra-
tom Andrejem udeležil pri splošnem prete-
pu. Dočim so bili junji nasprotniki onor-
ženi z gorjanci in cepci, je Anton stekel
domov po dolg kuhinjski nož ter zabolal Ja-
neza Robleka. Šišnikovega med rebra in v
ramo ter ga težko poškovanko. Obtožene se
izgovarja, da je vzel doma nož le za silo-
bran. »Dobro ste si zapomnili, tako soji v
bukcali!« Anton Roblek je bil obsojen na
5 mesecev težje ječe in povrnitev stroškov.

Grozna ljubavna drama v Omišlju

Preteklo soboto se je v Omišlju, roman-
tičnem kraju na otoku Krku, odigrala groz-
na ljubavna drama, ki je napravila na ta-
mošnje prebivalstvo globok vtis.

Nekako okoli 7. jutraj je finančni
stražnik Domin v morju, nedaleč od kra-
ja, nazvanega »Martina«, opazil dve trupli,
čvrsto zvezani skupaj. Domin je o tem ta-
koj obvestil oblasti. Pripelji so orožniki, ki
so trupli kmalu potegnili na suho. Navzočim
se je nudi pretresljiv pogled. Utopljenca —
mladenč in mladenka — sta imela pre-
streljeni senci, na kateri je bilo opaziti
sledove krvi. Mladenka se je z rokami kr-
vavo oklenila možskega, ki se je isto okle-
nil svoje izvoljenke. Okoli pasu je bil mladi
par zvezan s tanko vrvjo, večkrat zavozija-
no. Bilo je takoj jasno, da gre za nenavad-
no ljubavno dramo. Trupli obeh ljubimcev
sta bili po zdravniškem pregledu in drugih
formalnostih prepeljani na omišljško po-
kopišče.

Ozadije in vsi motivi strašne ljubavne
drame še niso znani. V sušaskem »Novem
Listu« čitamo siedečo podrobno:

Tajinstvena ljubimca.

V petek popoldne okoli 14. sta izstopila
iz motornega čolna, ki vzdržuje vez med
Sušakom in mesteci na Krku, na omišljški
obali mlada, črnolasa devotka, stara pri-
bližno 19 let, ostržena na »bubikopfe«, sred-
nje postave in neki mladenič, star pribli-
no 25 let. Bila sta dobro razpoložena ter sta
si ogledovala mesto. Po kratkem spreho-
du sta stopila v trgovino Lucije žurici, kjer je
on kupil vrh. Mlad' par je nato plačal vrv
in se nato smeje odstranil iz trgovine.

Čim se je zmurčilo, sta odšla v gostilno
Jederlinč, kjer sta večerjala ter popila več
buceljk. Bila sta zelo dobre volje. Nihče ni
smetjal dvojice za ljubavni parček, ruč pa
je vsakdo menil, da sta se sestala slučajno.
da preživita v Omišlju par ljubavnih noči.
Zato jima je bila tudi odklonjena prošnja
za prenočitev.

Poslednja noč.

Ko se je nad Omišljem spuščala noč,
ko so trudni meščani polegali spat, sta se
spuščali po strmih, razoranih potih, vodečih
k morju, dve siluheti. Ona in on. Tesno
objeta sta stopala naprej. Kakšna borba se
je odigrala v njunih dušah, ne ve nihče. Pod
steblj maslina in smokev, v travli, od kate-
re je vel morski duh, sta se ustavila in
tam prebila poslednjo noč. Ribiči z obali so
opazili tam sem pa tja neko svetilkanje —
bil je svet ognja, ki je obseval dve glavi...

Minulo je polnoči, prve jutranje ure
in mladi par je ostal sam. Noč je bila div-
na, mееec je plul nad Kvarnerom. Ostala

ne tekočine, dvignil mi je glavo ter mi vlihl tekočine
v usta.

Zdelo se mi je, da sem pogoltnil ogenj. Vse je
gorelo v meni. Nato mi je bilo, kakor da me je za-
delala strela.

Ko sem odprl oči, sem ležal na svoji postelji.
Par korakov od mene je sedel za mizo puščavnik
in čital dolgi zvitek pergamenta.

Bil sem zopet čil, zdrav in krepak kakor vedno.
Obenem z zavestjo se mi je povrnil tudi spomin.
Ko sem se spomnil grozne smrti zvestih tovarišev,
sem globoko vzdihnil in grdo zaklel.

Puščavnik je takoj vstal, stopil k meni in spre-
govoril strogo:

— Zakaj sprejemaš svoje čudovito okrevanje s
kletvijo? Zahvali se nebu, dragi moj, za to, da si
zopet čil in zdrav. Le poglej sledove te grozne no-
či...

Odpel mi je srajco in zagledal sem pod rebri
široko, krvavo-rdečo rano, ki jo je pokrivala tenka,
kakor steklo prozorna koža.

— In to znamenje se je dolgo poznalo? — je
vprašal Morgan radovedno.

— Še vedno se pozna, dasi je tega že nad tri-
sto let, — je odgovoril Holandec.

S temi besedami je odpel svojo suknjič in srajco
ter pokazal Ralphu čudno znamenje, ki je bilo res
podobno sveži rani, pokriti s prozornim obližem.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Bil sem presenečen. Se nikoli nisem videl tako
božanstvene ženske. Najbolj so me pa očarali njeni
razpuščen kodri, ki so se vili kakor svetli valovi
skoraj do kolen.

Posadil sem jo kraj sebe, jo objel okrog pasu
ter ji ponudil vina. Dekle je vzela čašo in je bila
na videz vesela. Sama mi je nalivala vino in se ni
nič preveč upirala mojemu ljubimkanju.

Orgije so bile na vrhuncu, ko je Lora, — tako
je bilo ime dekletu, — vstala ter se naklonila nad
polno majolico vina, rekoč:

— Rada bi pogostila te hrabre mornarje, ki
naju tako glasno pozdravljajo. Saj mi dovoliš, da
jim sama napolnim čaše? Res so danes zaslužili
tvojo hvaležnost in lahko bi jim storil to uslugo.

— Delaj, kakor sama hočeš, ti moja krasotica!
Seveda ti ne odrečem te prošnje. Kar pogosti moje
fante!

Poklical sem enega ter mu velel, naj nese ma-
joliko za Loro. Ona je sama napolnila vse čaše in
povabila mornarje, naj pijejo na njeno zdravje.

Ko se je Lora vrnila k mizi, je bila bleda kot
zid in komaj se je še držala na nogah. Ves z skr-

22

beh sem jo vprašal, če ni morebiti utrujena; toda
ona je odkimala z glavo in odgovorila s čudnim
nasmehom:

— O, ne! Gostija se šele pričinja!

Tisti hip me je s svojimi požehljivimi ustinami, s
svojim strašnim dihanjem, ki je divgalo njena de-
viško lepa prsa, in s svojim strašnim, ognjevitim
pogledom popolnoma očarala.

Ves divji od strasti sem jo objel in odnesel v
kabino, poveljstvo pa sem izročil svojemu pomoč-
niku. Puščavnik je odšel že prej, češ, da je utrujen.

Minila je ena ura, ko me je strašno kričanje in
ropot na krovu zdrnil iz ljubavne opojnosti.

Takoj sem se streznil in planil na krov. Prizor
je bil tako grozen, da sem onemel.

Moji mornarji so se valjali kakor blazni po kro-
vu, bljuvali so zelenkasto slino kakor divje zveri.
Nekateri sploh niso več ganili. Ležali so s poten-
nelimi obrazi kakor mrtvi.

Mojo pomočnik se je dvignil na komolci in za-
kričal s stisnjenimi pestmi:

— Prokleta!... Zastrupila je nas.

Tudi on je prosil iz vlijudnosti Loro, naj mu
nalije vina, in je izpraznil čašo na njeno zdravje.

Razumel sem, di ima prav in pograbila me je
divja jeza na to žensko, ki se mi je tako satansko
maščevala s tem, da mi je zastrupila vse zveste
tovariše

Gospodarstvo

Položaj na žitnem trgu

(Tedensko poročilo novosaške blagovne borze).

Padeč dimarja in porast cen na ameriških tržiščih je utrdil cene tudi na domačem tržišču. Tudi na tujemski tržnici so cene žita nekoliko poskočile. Promet je bil prejšnji teden v znamenju izvoza kornu za relacijo Braila in živahnega zanimanja za pšenico, ki so jo kupovali varžniki. Za izvoz se ne prihajajo v poštev, ker je naše blago še vlažno. Dovolj je minimalen. Promet je znašal okrog 400 vagonov.

Pšenice je bilo prodane 200 vagonov, večinoma termenskega blaga. Za promptno blago so se zanimali večinoma slovenski mlinci in prekupevalci. Prompt blago prihaja na določeni kraj v slabem stanju, ker je pšenica vlažna. Plovbenega blaga zdaj sploh še ne nakladajo. Kupci v prompt blagu je bilo mnogo in sicer na up. Plačuje se v 6 mesecih. Cene se računajo po tečajni listi, ki bo notirala na dan obračuna. Kupec daje 15—20.000 Din are, za katero mu prodalec bonificira 15—20 odstot letnih obrestí. Tako kupuje večina mlincev. Dovolj pšenice na trg pa je še zelo slab. Cene baške pšenice so notirale: prompt je poskočila od 260 na 275 Din, za avgust od 267.50 na 280, za september od 275 na 285, za oktober od 280 na 290, za november od 285 na 300, koncem tedna za vse povpraševanje brez ponudbe. Za avgust o kupovali po 285. Kot kupci prihajajo varžniki in prekupevalci. Tudi za izvozno pšenico so se zanimali, toda samo za garantirano suho blago. Braila je plačevala po 235 S eks Braila, ab postaja nakladanja 215—217.50 zavarirano. Za to relacijo je šla v promet samo srbijanska pšenica, ki je večinoma že suha. Bratislava je notirala 190—192.50 Kš, Dunaj 205—207.50 za potisko blago.

Kornu je bilo prodane 171 vagonov, večinoma vagonskega blaga, ker je ponudba v blagu po rekah še zelo slaba. Povpraševanje po kornu za vse relacije je bilo veliko, največ pa za Brailo. Domača potreba

je slaba, ponudba tudi neznatna, ker so ljudje zaposleni na polju. Baška kornu vagonsko blago je poskočila od 177.50 na 185 Din, glavna praga na 187.50, po Donavi pariteta Pančevo začetkom tedna 196, koncem povpraševanje po 200. Brailo so plačevali koncem tedna po 153 S ab postaja zacarinjeno eks Braila 173 garantiran dovolj avgust. Dunaj je poskočil koncem tedna na 144 Kš, Bratislava na 143. Ponudbe v blagu po Donavi so bile neznatne.

Moke je bilo prodane 7 vagonov. Baška 0 g po 450, št. 6 po 295—310. Povpraševanje po moki je še vedno slabo, ponudba od strani manjših mlincev pa precejšnja. Večji mlinci po sedanjih cenah nočejo prodajati. Manjši mlinci notirajo zdaj 0 g in 0 g po 450, št. 2 po 410, št. 5 po 370, št. 6 po 310 in št. 7 po 270. Ječmena je bilo prodane 12 vagonov, sremenskega in baškega 64—65 težkega po 200 Din. Kupovali so pojedine pivovarne iz Slovenije. Ponudba je znatno večja od povpraševanja, koncem tedna so ponujali isto blago po 195 brez kupcev. — Orobov je bilo prodanih 1 vagon pariteta Rakke po 190 Din, ponudba in povpraševanje slabo. Oves je bil brez prometa. Ponudba sremenskega in baškega blaga po 190 je brez kupcev.

Inozemska tržišča. Avstrija. Ameriška poročila niso povzročila posebnih sprememb. Kljub temu je razpoloženo na dunajskem trgu čvrsto, ker je bila ponudba zlasti v rži zelo slaba. Cene so nekoliko poskočile. Notirajo za 100 kg v šillingih včeršji blagovni prometni davek brez carine: pšenica domača 40.41, potiska 79—80 kg 44—44.50, nova 42—42.50, rž domača 32.50—33, pšenica do mača 34—41, kornu 31.50—32.50, oves do mača 30—38, severno ameriški 37—38, — češkoslovaška notirali: pšenica domača 79—81 kg 205—210 Kš, 75—78 kg 195—200 Kš, ječmen prima 200—215, merkantilni 180—190, oves 190—195 Kš, kornu jugoslovenska 147—149.

—g Znižanje obrestne mere na vloške. Neke banke v Beogradu so zmanjšale obrestno mero na vloške in prihranke od

8 odstot na 7 odstot. Finančni krogi objasnjujejo zmanjšanje obrestne mere s prevelikim nakopitvijo gotovine v teh bankah. Primerno bi bilo, da te banke znižajo tudi obrestne mere na eskont, kar pa do danes niso storile.

—g Proračun za leto 1926/27. Finančno ministrstvo pripravlja proračun za leto 1926/27. Nekatera ministrstva so že poslala svoje proračune. O načrtu novega proračuna se še ni nič ve.

—g Dohodke državne razredne loterije, ki znašajo 909.000 Din, je razdelilo poljedelsko ministrstvo kot podporo med razne poljedelske sole in druge ustanove.

—g Polom velike avstrijske tovarne. Tovarna usnja Fiesch a. d. v Wilhelmsburgu pri St. Pöltnu je prišla v konkurz. 500 delavcev je ostalo brez dela.

—g IX. švicarska razstava v Bernu. V Bernu se vrši od 12. do 27. septembra 1925 9. švicarska gospodarska razstava. Posetniki razstave uživajo 50 odstot. popust na švicarskih železnih in se jim bo izdal tudi vizum za polovično takso.

—g Dostava vozov za prevoz. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interese na potrebo, da se izvrši prevoz drv za kurjavo v toku meseca avgusta in septembra t. l., ker je v izvojni sezoni računati z velikim pomanjkanjem vagonov in se bo vsi vozi park uporabljal v prvi vrsti za prevoz kvarljivih poljskih pridelkov itd. Da se izognejo poznejšim neprilikam in pritožbam, je v interesu trgovcev s kurjavo, da pravočasno doposlirajo na svoja oddajna skladišča za zimno potrebne količine kurjave.

—g Poljsko poslanstvo je obvestilo naše ministrstvo, da je poljska vlada z namenom, da ojača in čim bolj razvije gospodarske zveze med našo kraljevino in Poljsko, imenovala g. Ottona Weclawowicza za trgovskega svetnika pri poljskem poslanstvu v Beogradu.

—g Olašave za poset dunajskega velesejma. Vsem razstavljalcem in posetnikom IX. dunajskega mednarodnega sejma, ki se bo vršil od 6. do 13. septembra t. l., je odobren za potovanje na Dunaj in nazaj na vseh progah železnice SHS popust v iznosu 25 % na tarifnih voznih cenah.

Za prevoz predmetov je dovoljen istotako popust pod pogoji, ki so interesantom v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

—g Jadranski broj »Bankarstva«. Prišli smo svesku za mesec avgust, ovog velik ekonomskog časopisa, koja je zaista odlično uređena i pored ostaloga, nalazimo tu slijedeće originalne radove: Ljuba Jovanović: Pozdrav. Ljubomir St. Kosier: Naš interes na Jadranu. Juraj Blankini: Naš Jadran kao žarište narodnih interesa. Dr. Ivo Tartaglia: Split i njegovo značenje u budućnosti. Ing. Ramišlav M. Avramović: Značaj nove veze našeg Jadrana. Dr. Melko Čingrija: Najpreče potrebe našeg Jadrana. Dr. Hugo Werk: Bez naslova. Milan Prpić: O reformi naše tarifne politike obzirom na Jadran. Dr. Vladimir Ravnihar: Slovenci in Italija na Jadranu. Dr. Ljubo Leončić: Tajlandski mostovi preko Jadrana. Mat. Šarić: Najpreča potreba našeg pomorstva. Prof. Stevo Osterman: Naš jadranski problem sa nacionalno ekonomskog gledišta. Prof. Silvije Alfirević: Jadranska Straza i njeno značenje za naš Jadran. Dr. Pero Mitrović: Aktualna pitanja našeg pomorstva. Niko Bartulović: Značenje nacionalističke akcije u odbrani Dalmacije. Ing. Nikola Kabalin: Engelbert Gangl: Sokolska Straza ob našem moru. Dr. Miroslav Stojadinović: Naše more. Dr. Josip Beroš: Uloga Gradske Stedionice u progresu Splita. Dr. Djuro Orlić: Dubrovnik budućnosti. Dr. Ciril Žižek: Turizam na Jadranu. Artur Grado: Naša emigracija sa Jadrana. Ing. Viktor Morpurgo: Projektirani zakon protiv alkohola. Rudolf Crnić: Stanje naših luka. F. D. Andrićević: Naše primorje i promet stranaca. Maksim Sardelić: Problem našeg pomorskog ribarstva. Krešimir Lovrić: Privredno značenje izvoza bauxita za Jugoslaviju. Dr. Mirko Kus - Nikolajev: Položaj pomorskog radništva. Ivo Barać: Kreditne prilike i privreda u Južnoj Dalmaciji. Dr. Mirko Kus - Nikolajev: Četiri edicije prof. Steve Ostermana. Bankarstvo: Federiko Glavić i njegov imenjak; nadalje informativnu hromiku i drugo. »Bankarstvo« izlazi u mjesečnim sveskama od 50 stranica i stoji u pretplati za cijelu godinu 200 Din. Ova sveska prodaje se u svima knjižarama po cijeni od 50 Din, a dobiva se i kod iz-

davača: Administracija »Bankarstva u Zagrebu, Marovska 30.

Protiv obdeloblosti
— **VILFANOV ČAJ**
kar priznava vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. — Proizvajalci: Kem. pharm. laboratorij **Mr. D. VILFAN**, ZAGREB, ILICA 204

Julijska krajina

—j Avtomobilska nesreča. Na cesti med Plavmi in Solkanom je težek kamion zavozil v občestni jarek. Z voza je padel 31letni Anžel Usaj iz Gorice in zadel na skale. Dobil je notranje poškodbe, katerim je v bolnici podlegel.

—j V Idriji bo gostovala v soboto in nedeljo šentjakobska čitalnica. Vprizori se trodejanjska »Tate in komedia »Scampolo«.

—j V Gorici je bilo v nedeljo veliko isavilje prvega zavzetja mesta po italijanskih četah. Take zelo svečane prirejene slovesnosti imajo onda ta namen, da bi se vsvarilo v prebivalstvu v Gorici boljše razpoloženje. Toda trenutno se pozabi na zapostavljanje in na poniževanje Gorice, drugi dan po takih slajnih prireditvah pa brume ogorčenje zopet z vso svojo silo na dan. Na vspredu je bila tudi podelitev zaslužne svetinje vojnih dobrovoljcev, gorškemu mestu pa je morala odpasti, ker je zadnji trenotek došla brzobjavka, ki je povedala, da dotični dekret določa podelitev svetinj samo fizičnim osebam in ne tudi mestom. Sicer pa ima Gorica že dosti odklona s tem, da je proglašena za »sveto«. Hudo je leto, da se pri tej »svetosti« ne počuti preveč dobro.

—j Umrl je v Trstu g. Martin Porenč, umirovljenj carinski nadzornik.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
OTON CHRISTOP

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Razpis

za napravo večjega vodnjaka
katerega namerava zgraditi občina
MOSTE za svojo centralo.

Natančni pogoji na vpogled v občinski pisarni.
Rok za vlaganje ofertov do 15. avgusta t. l.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani,
8. avgusta 1925.

Mag. št. ad. 17343/ref. XIII.

Dražba

šivalnega stroja, divana in druge hišne
opreme se vrši v četrtek, dne 13. av-
gusta 1925 ob 10. uri dop. v skladišču
»Balkana«. Kupci se vabijo.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 11. avgusta 1925.

Javna dražba.

Dne 14. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne se vrši pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 15, javna dražba dozidane enonadstropne stavbe v Medvodah, namenjene za DRUSTVENI DOM, in pripadajoče vrtna parcele v obsegu 1393 m². Stavba je prvovrstno delo, leži ob glavni cesti ter je prikladna tudi za preureditev v tovarno, delavnice, stanovanjsko hišo itd. Cena ugodna.

Potrebna pojasnila daje odvetniška pisarna

dr. V. Kreča v Ljubljani, Tavčarjeva ul. 1.

IV. BRUNČIČ & E. REBERNIK

pleškarja in ličerja
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)

se priporočata cenj. občinstvu. —
Cene zmerno, postrežba točna.
Triletna garancija. 121 L

J. Stjepušin

— Sisak —
preporuča
najbolje tambure, žice,
parčture i ostale
potrebitine za
sva glaz-
bala.
81 L

IVAN ZAKOTNIK

LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46
Telefon 379

mestni tesarski mojster

Velikostna testirna dela, moderne lesene stavbe, ostrižja za pa-

late, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna lu-

stvenja, ledenice, pavilioni, verande, lesene ograje itd.

Graba lesenih mostov, jecev in mlinov.

Parna žaga. 161 L

Tovarna furnirja.

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Telefon 379

Mali oglasi, ki služijo v
posredovanju in social-
no namene občinstva,
vsaka beseda 50 par.
Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje
ter opazila in drugo trgo-
vsko značijo vsaka
beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 10

Službe

Dobre slikarje 730
sprejemam takoj v delo. —
Ivan Košak, slikar, Ljub-
ljana, Bleiweisova cesta 15.

Hotelskega
potrebujemo hotel »Central«
Sarajevo. Biti mora strok-
ovnjak s poznavanjem
potrebni svetovnih jez-
kov, potrebno garderobo
ter jamčevino. Ponudbe
s fotografijo in spričevili
poslati upravnika hotela.
2727

Dojiljo za stalno
ali ženo, ki bi prišla vsaj
trikrat na dan dojit mo-
je petmesečno dete —
sprejemam takoj. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 2741

Kuharica
(restavr.) išče službo v
večjem hotelu na letovi-
šču. Ponudbe pod »Na-
stop takoj/2734« na upr.
»Slov. Naroda«.

Frizerka
izurjena manikirka išče
službo za Zagreb. — Po-
nudbe pod Frizerka/2733
na upravo »Slov. Nar.«.

Knjigovodkinja,
večja tudi vseh pisarni-
skih del — išče službo za
takoj. — Dopisi pod
»Knjigovodkinja/2715« na
upravo »Slov. Naroda«.

Natakarica
starejša moč, večja vseh
del — išče v našem go-
stino na prometnem
kraj. — Najraje blizu
Ljubljane. — Dopisi na
upravo »Slov. Naroda«
pod Prometni kraj/2710.

Pouk
Za knjigoveza
se želi izučiti krepak in
močan deček. — Ponu-
be pod »Knjigovez/2736«
na upravo »Slov. Nar.«.

Instrukcije
daje maturant učiteljske.
Čas po dogovoru. Na-
stopi lahko takoj. — Do-
pisi pod Instrukcija/2726
na upravo »Slovenskega
Naroda«.

Učenec
poštenih staršev, zdrav,
krepak, s primerno šol-
sko izobrazbo, se spreje-
tje in takoj v špecijalno
trgovino Alfonz Oblak,
Novo mesto, Dolenjsko.
2713

Prodaj
za ležanje se ceno prod. —
Ponudbe pod »Stol
2714« na upravo »Slov.
Naroda«.

Prodaj trgovino
z delikatesami in slašči-
cam; najprometnejša uli-
ca v Ljubljani. — Po-
nudbe pod »Kompletna
trgovina/2738« na upravo
»Slov. Naroda«.

Dopisovanje
Gospod
s stalno službo želi zna-
nja z gospodnično s pre-
ročitvijo in svrhu ženit-
ve. — Ponudbe pod »Ze-
ritev/2732« na upravo
»Slov. Naroda«.

Stanovanja
Zakonski par
brez otrok išče stanova-
nje 1—2 sobe s kuhinjo v
nastu ali izven mesta. —
Dopisi pod Zračno/2723
na upravo »Slov. Nar.«.

Iščem sobo
snažno, preprosto, me-
blirano ter s posebnim
vhodom. — Pismene po-
nudbe pod »Sotrudnik
2735« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Nepremičnine
Stavbno parcelo,
720 m², solčna lega, na
Vrhu — prodaj. — Do-
pisi pod Lepa lega/2711
na upravo »Slov. Nar.«.

Hiša
s šestimi ali več sobami
v Ljubljani ali na perife-
riji — se vžame v najem
proti mesečni najemnini
do 5000 Din. — Ponudbe
do 25. VIII. 1925 na ob-
lastni inšpektorat finanč-
ne kontrole. 2742

Razno
Družabnico
iščem za dobro dočelo tr-
govino s kapitalom od
100.000 Din event. tudi
s sodelovanjem. — Po-
nudbe pod »Dobro izve-
bana/2690« na upravo
»Slov. Naroda«.

Paviljone
v dekoracijo na velesej,
mu sprejema — Rud. Se-
ver, Ljubljana, Gospo-
darska cesta c. 6 (v hiši
mesarja Slamiča). 150/L

Spec. trgovino
v mestu ali na deželi na
prometnem kraju iščem
v najem. — Ponudbe na
upravo »Slov. Naroda«
pod »Trgovina/2725«.

Otomane
najfinije izdelane v bla-
gu Din 900.—, afrik-mo-
droce Din 250.—, patent
fotelje in vse tapetniške
izdelke po najnižjih ce-
nah. Vabi na ogled! —
Rud. Sever, Ljubljana
Gospodarska cesta 6 (v
hiši mesarja Slamiča).
152/L

Ako se hočeš
hitro in bogato
poročiti,
ne pozabi inserirati v
»Slov. Narodu«!

Elektromotorje in diname,
žarnice »OSRAM« — »TUNGSRAM« — »PHILIPS«, električne na-
paljave (najboljši proizvod), lestenice, svetiljke in armature, elek-
trične števec (švicarski proizvod), električne likalnike in posode,
telefone, zvonice in elemente, ves drugi električni material kupite
najceneje pri elektrotvrdki

KAROL FLORJANČIČ, CELJE.
Postrežba točna. 140/L Postrežba točna.

Razpis.

Županstvo občine Devica Marjiv Polju odda
popravilo stare in zgradbo prizidka ljudske šole
v Devici Marjiv Polju.

Zapečateni ponudbe, ki se sprejemajo le od stav-
benikov, je vložiti najpozneje do 23. t. m. do desetih
dopolodne v občinski pisarni.

Načrti, proračun ter pogoji so na razpolago v ob-
činski pisarni od 17. t. m. proti povračilu Din 200— za
režijske stroške.

Gerentstvo si izrecno pridržuje pravico oddati
zgradbo kateremukoli ponudniku, ne da bi se moralo
ozirati na najnižjo ponudbo.

Županstvo občine Devica Marjiv Polju.

2740

2740

2740

2740

2740

2740

2740

2740

2740

Preselitev trgovine.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem preselil svojo dobro
vpeljano trgovino manufakture, galanterije in čevljev iz prejšnje
hiše vlg. Pri Primožu v lastne prostore na novo zgrajene trgovske
hiše poleg kr. pošte.
Priporočam se najtopleje za nadaljni obisk in cenj. na-
klonjenost.

Vinko Savnik,
Radovljica.

Ukinjenje naknadne trošarine na rum, konjak in likerje.

Esence in eterično olje prvovrstne kakovosti izdeluje trvdka

DESTILERIJA

prva jugoslovanska tovarna za rumske in likerske esence v ZAGREBU.

Glavno zastopstvo in stalna zaloga za Slovenijo trvdka

Emerik Zelinka, Ljubljana - Šiška, Celovška cesta št. 34

Telefon 318

Telefon 318